

TAMMI

NIKO RANTSI

KESKUSRIKOSPOLISI

VAIKENEMISEN LAKI

NIKO RANTSI

VAIKENEMISEN LAKI

TAMMI

HELSINKI

Tekijä kiittää Suomen Kulttuurirahastoa saamastaan tuesta.

1. painos

© Niko Rantsi ja Tammi 2025

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-04-6820-0

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuden liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@tammi.fi

*Sinun käsissä' on voima, minkä teet,
pidä oikeuden puolta.*

JUHA TAPIO

24. HEINÄKUUTA 2022

Sorrento, Italia

kello 19.05

Kylpyhuoneen oveen hän ei enää koskisi. Nojatuoli on niin miellyttävä, että silmät tuntuvat heti raskailta. Petri Tuhkasella ei kuitenkaan ole aikaa tuhlattavaksi. Hän vilkaisee sveitsiläiseen kelloonsa, jonka jokainen yksityiskohta kielii käsityöläisyydestä. Haparoiva käsi sieppaa tupakkapöydältä sikariaskin. Tupakansytytin ei tottele vaan naksuu puolen-tusinaa kertaa, ennen kuin liekki syttyy. Ensimmäinen imaisu on syvä, ja Tuhkanen päästää helpottuneen ähkäisyyn.

Silmät painuvat kiinni. Miten helvetissä selviän tästä? Tuhkanen nousee etsimään kännykkäänsä. Hän vaihtaa rypistyneen Armanin kauluspaidan lyhythihaiseen pikeepaitaan ja caprihousut muotifarkkuihin, riisumansa vaatteet hän tunkee lähimarketin muovikassiin.

Makuuhuoneen pimeydessä soi toinen puhelin. Ennen kuin Tuhkanen ehtii yöpöydän luo, Iphonen näyttö pimeenee. Soittajan nimen näkeminen saa hänet kiroilemaan. Mafiapomo Francesco yrittää tavoitella vanhinta tytärtään Ritaa.

Tuhkanen puntaroi tuskaisena vaihtoehtojaan ja vaeltelee huoneesta toiseen. Yöpöydällä lepäävän puhelimen piippaus on kuin laukaus korvan juuressa. Viesti. Francesco alkaa näköjään hermostua.

Pakko päästä raittiiseen ulkoilmaan. Päivettyneet jalkaterät sujahtavat nahkasandaaleihin, ja pian askeleet läiskyvät kiivaasti kerroksen hissiin. Aulassa vahamaisesti hymyilevä vastaanottovirkailija tervehtii Tuhkasta lämpimästi, muttei saa vastaukseksi edes katsetta. Lasisten ulko-ovien jälkeen Tuhkanen seisahtuu kapealle jalkakäytävälle. Amalfin rannikon lämpö kietoutuu tiukasti ilmastoinnin viilentämän kehon ympärille. Tuhkasen ajatukset pyörivät yhä kylpyhuoneen karmivassa näyssä. Hän alkaa käsittää olevansa hengenvaarassa. Pakko kävellä viereiseen puistoon selvittämään ajatuksia.

Tuhkanen syyttää toisen sikarin ja katselee, kuinka verenpunainen aurinko on katoamassa taivaanrannan taa. Ahdistus palaa rintaa puristavana yönä, kun viiden tähden hotellin kirkas nimikilpi erottuu puiden takaa. Arka katse käy neljäs kerroksen ranskalaisella parvekkeella. Huoneistoon olisi pakko palata.

Soitanko poliisille vai yritätkö ensin vakuuttaa Francescon? Tuhkanen pohtii kuumeisesti. Helpoimmalta ratkaisulta tuntuisi palata hotellihuoneeseen ja ampua itseään ohimoon. Lyyhistryä verestä värjäytyneeseen veteen rakkaansa viereen.

Puistossa on muutama virkapukuinen poliisi, jotka Tuhkanen on pannut jo aiemmin merkille. Tukeva nainen ja pitkä parrakas mies ovat partioineet monena päivänä Sorrenton vilkkailla kaduilla. Partasuu kääntyy katsomaan puistoon kuin aavistaisi jonkun tarkkailevan. Tuhkasen ja poliisin katset kohtaavat, kädet nousevat tervehdykseen. En voi ilmoittaa Ritan kuolemasta tuolle korttelipoliisille enkä varsinkaan Francescolle, Tuhkanen järkeilee ja vääntää kasvonsa väkimmäseen hymyyn. Hän tietää Ritan isän edustaman organisaation vaikutusvallan ulottuvan syvälle yhteiskunnan rakenteisiin, myös poliisiin. Kännykkä värähtää farkkujen takataskussa. Francescon viestin sävy on käskävä.

Petri, pyydä Ritaa soittamaan!

Tuhkanen katsoo viestin alareunassa olevia väkäsiä ja tajuaa, että Francesco tietää hänen lukeneen viestin. Jos hän ei reagoisi seuraavien minuuttien aikana, Francesco haistaisi, että jokin on pielessä.

Tuhkanen palaa puolijuoksua hotellille ja pyyhältää hisseille. Hän ei piittaa lukuisista tallentavista valvontakameroista vaan toivoo, että tallenteiden äärelle ehtisi ensimmäisenä joku mafiaa pelkäämätön poliisi.

Huoneessa on täysi kaaos, mutta Tuhkasella ei ole aikomustakaan tehdä asialle enää mitään. Kolhiintunut American Tourist -matkalaukku lennähtää petaamattomalle parisängylle, ja Tuhkanen haalii lattialta ja sängyltä myttääntyneitä vaatteita sen sisään. Sitten hän kaivaa laukusta monitoimityökalun, menee eteiseen ja irrottaa naulakon sokkelin etulevyn. Sinne hän on piilottanut Francescon vävyehdokkaalleen antaman .45 kaliiperin puoliautomaattipistoolin, joka sujahtaa selän puolelle farkkujen kaulukseen. Sen metallinen runko on niin viileä, että se tuntuu poltteena kuumottavalla iholla. Pistoolin irrallinen äänenvaimennin menee matkalaukun sisuksiin. Vilkaissu Trenitalian verkkosivuille kertoo seuraavan junan lähtevän kahdenkymmenen minuutin kuluttua. Siihen on ehdittävä.

Tuhkanen rullaa täyteen survotun matkalaukkunsa eteiseen, poikkeaa olohuoneen kukkamaljakolla, ennen kuin jatkaa raollaan olevan kylpyhuoneen ovelle. Hän hengähtää tovin, syyttää valon, astuu sisään. Ritan alaston ruumis makaa piripintaan täyttyneen kylpyammeen pohjalla. Tummat hiukset kelluvat veden pinnalla. Tuhkanen työntää käsivartensa haaleaan veteen. Koskettaa peukalollaan siroa nenänpäätä ja silittää kalpeaa poskea. Veden pinnalle hän laskee kolme punaista ruusunuppua.

– Anteeksi, hän kuiskaa.

Vastaanotossa yövuoroaan aloitteleva nainen katsoo häntä kummeksuen. Tähän aikaan hotellista ei yleensä lähdetä. Tuhkanen kävelee vaitonaisena ohi ja kiskaisee auringon vaalentaman lippiksen syvälle päähänsä.

Kadulla hän on törmätä kiviveistosta muistuttavaan mieheen. Miehen työnantaja ei jää epäselväksi. Isokokoinen lihaksikas kaappi, geelillä taakse vedetyt hiukset. Hän on mafian leivissä. Miehen perään ei kärsi katsoa, ellei halua häntä kintereilleen.

Kävely nuhjuiselle rautatieasemalle kestää vain hetken, sillä Tuhkasen sydän lyö kiivaasti. Hän tietää, että junamatkassa on riskinsä, varsinkin kun määränpäänä on arvaamaton Napoli. Kännykkä alkaa väristä taskussa, tuntematon numero soittaa. Tuhkanen ei vastaa vaan sulkee kännykkänsä ja pudottaa sen löyhkäävään katuviemäriin. Rätisevä kuulutus kehottaa matkustajia nousemaan junaan.

Mäntsälä

kello 20.00

Tihkusade jatkuu kolmatta tuntia. Viljapeltojen piirittämän metsäsaarekkeen vaalea rintamamiestalo huokuu maaseudun rauhaa. Idän suunnasta nousevat pilvet pimentävät heinäkuisen taivaan ja enteilevät myrskyä. Rispaantunut isännäviiri lepattaa ruostuneessa lipputangossa ja viljapelto laakenee aaltolina ukkosrintaman etulinjan pyyhkäistessä sen yli. Tihku muuttuu hetkessä kaatosateeksi.

Talon kuistille syttyy valo. Siniseen sadetakkiin pukeutunut nainen kompuroi kännykkä korvallaan ulos ja on kaatua betoniportaille. Hän sujauttaa kännykkänsä taskuun ja vetää sadetakin hupun päähänsä. Sara Hackmanin kiiruhtaessa pihan poikki vesi loiskuu keltaisten kumisaappaiden alla.

Mäntyjen keskellä on kahteen osaan jaettu aitaus. Neljä sarvensa pudottanutta poroa jököttää sorkat suorana pienemässä aitauksessa. Suuremmassa aitauksessa oli vielä joitain vuosia sitten kaksi valtavaa ylämaankarjan sonnia, mutta niistä oli pakko luopua kun Sara päätti vaihtaa alaa. Salama valaisee lähitienoon ja muutamaa sekuntia myöhemmin jyrähtää.

Sateen tauottua Sara riisuu hiostavan sadetakkinsa ja suuntaa saunalle. Pukuhuoneen hennossa valossa hänen siroilla kasvoillaan häivähtää suru. Sara ottaa sylillisen koivuklapeja ja pian vanha kiuas humauttaa liekkeihin.

Sadetakin taskusta kuuluu kilahdus. Tallinnassa asuva Sirkka-täti kyselee voisiko soittaa, hän haluaisi kysellä kuumuisia ja ennen kaikkea onnitella kummityttöään huomenna alkavasta uudesta työstä.

Sara ei kiirehdi vastaamista vaan istuu isänsä veistämälle puujakkaralle katselemaan lasiluukun takana pauhaavaa tulta. Hän sulkee silmänsä ja näkee mielessään itsensä viisivuotiaana alalautteella istumassa. Jalat koukussa kehonsa suojana, pehmeää unikaveriaan tiukasti puristaen. Ulkona möykkää isä, niin kuin aina. Äiti yrittää esittää tyyntä, mutta hänen käsiensä vapinaa ei voi olla huomaamatta. Äidin hartiat vetäytyvät kyyryyn joka kerta, kun isä lyö oveen. Tyttö peittää käsillä korvansa, jotta ei kuulisi isänsä huutamista, kiroilua ja itsemurhauhkauksia.

Tömähdys saunan oveen havahduttaa hänet lapsuusmuistoista. Toinen ja vielä kolmas tömähdys, ihan kuin lapsuudessa. Sara nousee hermostuneena jakkaralta ja kävelee pukuhuoneen läpi ulko-ovelle. Edellisiä kovempi pamahdus kangistaa hänet niille sijoilleen.

Ovenkahva painuu alas. Sara nielaisee ja silmäilee pukuhuoneessa ympärilleen. Lipaston ylälaatikossa on ruostunut puukko. Sara karaisee mielensä ja potkaisee oven auki, ja jokin karvainen vilahtaa sen takana.

– Seppo! Senkin rontti. Ei saa säikytellä, Sara sanoo ja huokaisee helpotuksesta.

Kippurasarvinen suomenvuohi keikuttaa päätään mielensä pahoittaneena. Sara loikkii sisälle taloon, potkii kumisaappaat kuistin nurkkaan ja kellahtaa olohuoneessa muhkealle, parhaat päivänsä nähneelle nahkasohvalle. Jos sellaisia päiviä perheellä koskaan oli ollutkaan.

Puoli yhdeksän uutiset alkavat juuri sopivasti viemään ajatukset muualle. Yksi pääuutisista kertoo vakavasta ampuma-

välikohtauksesta Tervakoskella. Sosiaaliviranomaisille virka-apua antanut vanhempi konstaapeli taistelee hengestään sairaalassa. Keskusrikospoliisin tutkinnanjohtaja Mikko Leppäaho kommentoi tapausta puhelinhaastattelussa. Saran läpi kulkee värähdys. Leppäaho on yksi hänen tulevista esimiehistään.

25. HEINÄKUUTA

Mäntsälä

kello 8.20

Sara Hackmanin leukoja kiristää, yö on mennyt hampaita narskutellessa. Ensimmäinen työaamu on vihdoinkin tässä, hän ajattelee kävellessään ilmoittautumaan keskusrikospoliisiin vahtimestarille. Pian hissistä jalkautuu leppoisa herrasmies, joka esittäytyy linjapäällikkö Reijo Ahvenaiseksi. Mies ohjaa hänet neljänteen kerrokseen, missä hänen pitää jättää puhelin lukittuun säilytyslokeroon. Matka jatkuu täyteen ahdettuun neuvottelutilaan, jossa on alkamassa yksikön aamupalaveri. Linjapäällikkö toivottaa uuden työntekijän tervetulleeksi ja pyytää Saraa kertomaan muutaman sanan itsestään.

– Tervehdys kaikille, hän aloittaa eikä oikein tiedä kehen suuntaisi katseensa. – Pari vuotta olen ollut Helsingin rikospoliisissa. Kenttäpartiotoinnasta on kokemusta vain poliisikoulun työharjoittelujaksolta. Asun itsekseni Mäntsälässä, tai no, en oikeastaan ihan yksin. Seurana on kissa, pari poroa ja vuohi. Aiemmin oli myös ylämaankarjaa, mutta siitä luovuin alaa vaihtaessani. Jos tarpeen, voin väliaikaisesti yöpyä Vuosaaren Aurinkolahdessa, siellä on eräällä ystävälläni vuokra-yksiö, ja hän itse on ulkomaankomennuksella.

– Tervetuloa! rikoskomisario Mikko Leppäaho toteaa.
– Jaat alkuun pian eläköityvän Koistisen kanssa kahden

hengen työhuoneen. Siitä vapautui pulpetti Katri Rautasen siirryttyä toisiin tehtäviin.

Sara muistaa kuulleen naisen nimen Helsingin kollegoiltaan, jotka olivat kuvailleet Rautasta periksiantamattomaksi rikostutkijaksi. Palaveri jatkuu vajaan tunnin, siinä käsitellään viraston hallinnollisia asioita, keskeneräisten rikosjuttujen tilannekatsauksia ja tulevia operatiivisia kuvioita.

– Ensi viikolla riviin astuu myös toinen tutkija, Ahvenainen sanoo, kun moni tekee lähtöään sorvin ääreen. – Mutta hän on teille tuttu mies, Tommi Malk.

Kun Sara näkee ensimmäistä kertaa työhuoneensa, hän ilahtuu. Siellä on hänen toiveidensa mukaisesti satulatuoli, sähköpöytä ja riittävästi laskutilaa. Huoneen perälle asemoituneen Koistisen työpisteen viirit ja kehystetyt valokuvat kertovat miehestä, joka on omistanut elämänsä työlle.

Saran asettautuessa uuteen työtilaansa linjapäällikkö astuu huoneeseen.

– Kotiudu rauhassa ja katsellaan pikkuhiljaa, minkä rikosjutun kimpussa aloitat KRP:n urasi. Arkemme on sellaista, että välillä istumme viikkotolkulla sisätöissä, mutta yksi puhelu saattaa yhtäkkiä heilauttaa pitkäksi aikaa satojen kilometrien päähän kotisohvalta.

– Näin ymmärsin työhaastattelussa, Sara toteaa.

– Ehkäpä löydämme sinulle ja ensi viikolla aloittavalle Malkille yhteisen kimurantin rikoskeissin.

Päällikön lähdettyä Sara huomaa kaapin hyllyllä entisen asukkaan tavaroita ja tutkittujen rikostapausten pöytäkirjoja. Yhden tiiliskiven paksuisen paperinipun kansilehti kertoo syyteharkintaan päättyneestä murhajutusta. Nopealla silmäyksellä Saralle välittyy aineistosta sinnikäs rikostutkinta. Hän muistaa lukeneensa meren syvyyksiin tynnyrissä upotetun paloittelun miehen tapauksesta mediasta, se oli osaltaan

vaikuttanut siihen, että hän haki keskusrikospoliisiin. Lasket-
tuaan esitutkintapöytäkirjan takaisin hyllylle Sara jää mietti-
mään, miten suuriin saappaisiin hänen odotetaan hyppäävän.

27. HEINÄKUUTA

Rantatie, Tuusula

kello 11.30

Sade rummuttaa hiljaa tuulilasia. Petri Tuhkanen istuu puiston laidassa autossaan, katselee jätteitä nokkivia variksia ja odottaa rikosylikonstaapeli Katri Rautasta.

Vilkkaalta tieltä kauempana näkyvälle pysäköintialueelle kääntyvä pakettiauto ei vaikuta poliisin kulkupeliltä. Tuhkanen kääntää aurinkolipan alas ja säätää istuimensa puolimakaavaan asentoon. KRP:n rikostutkijan ei tarvitse tietää, millä ajoneuvolla Tuhkanen on liikkeellä.

Pian paikalle saapuu uudenkarhea Ford, se voisi olla virkavallan auto. Kyydissä istuu kaksi henkilöä, joista toinen on Katri Rautanen. Nainen ei tullutkaan yksin, vaikka antoi puhelimesta niin ymmärtää. Tuhkanen miettii hetken tapamisen perumista mutta päätyy nousemaan autosta ja lähtee astelemaan ripeästi puiston läpi kohti hotelli Krapin edustalla seisovia poliiseja. Tuhkanen panee merkille, että Rautanen on sitten viime näkemän värjännyt hiukset tummiksi.

– Pitkästä aikaa, Tuhkanen sanoo.

– Laskeskelin joutessani, että katoamistempustasi alkaa olla sellaiset puolitoista vuotta, Rautanen toteaa.

Tuhkanen vääntää kasvoilleen pahoittelevan ilmeen, mutta mulkaisee samalla Rautasen työtoveria.

– Tiedän teidän kulkevan yleensä pareina, mutta voisiko turvamiehesi ottaa etäisyyttä, Tuhkanen pyytää.

Rautanen nyökkää, ja jyrkäväleukainen mies jättäytyy taaemaksi, minkä jälkeen he kävelevät kahdestaan hotellin kateulle terassille. Tuhkanen tarjoaa kahvit ja ohjaa rikostutkijan kauimpaan pöytään. Hän aloittaa selittämällä vuolaasti, miksi kaikkosi taannoin kesken todistajasuojeluohjelman. Rautanen näyttää siltä ettei usko sanaakaan, mutta ei selvästi halua käyttää aikaa asian vatvomiseen. Tuolloin Tuhkanen oli todistajana murhaoikeudenkäynnissä, jonka syytetty kuoli psykiatrisen vankisairaalan osastolla veitsen iskuihin kesken pizzan paistamisen.

– Mennään asiaan. Miksi halusit tavata? Rautanen kysyy aavistuksen tympääntyneen näköisenä.

– Olet tällä planeetalla ainoa viranomainen, johon luotan, Tuhkanen vastaa ja sytyttää pikkusikarin.

– Jostain syystä en osaa olla otettu, Rautanen vastaa ja kaa-
taa kauramaitoa kahviinsa. – Olet arvatenkin ongelmassa tai sitten tullut uskoon tunnustaaksesi vuosikymmenien syntisi.

Tuhkanen naurahtaa väkinäisesti ja pyörittelee sormiensa välissä tulitikkurasiaa, kunnes se kopsahtaa valkoiselle pöytäliinalle. Rasiassa erottuu pienin kirjaimin helsinkiläishotellin nimi. Rautasen kasvoista paistaa tyytymättömyys kilometrien päähän ja hänen toistuva rannekellon vilkuilunsa vihjaa muista kiireistä.

– Jeesusta en ole vielä löytänyt, mutta ongelma on varsin lievä ilmaisu tilanteestani, Tuhkanen sanoo. – Yritän tiivistää kaiken oleellisen.

– Jos kaltaisesi kaveri on niin pahassa pulassa, että pyytää apua meikäläiseltä, se tarkoittaa jonkun tosissaan etsivän sinua, Rautanen laukoo. – Taidat olla korviasi myöten velkaantunut väärille tyypeille ja sen takia takaa-ajettu.

– Sinne päin. En ole kusettanut ketään, mutta päätäni vaaditaan vädille naisystäväni kuolemasta. Selvytyksen vuoksi sanottakoon, etten ole tappanut ketään.

Tuhkanen katsoo tarkkaavaisesti, miten rikostutkija reagoi hänen sanoihinsa. Rautanen selvästi terästyy ja katsoo pistävästi hänen silmiinsä.

– Ja naisen nimi on? Rautanen kysyy napakasti.

– Rita Corsini.

Nimen kuuleminen saa Rautasen kurtistamaan kulmakarvojaan.

– Kuulostaapa ikävän tutulta ja maistuu suorastaan karvaalta.

Seuraavan varttitunnin aikana Tuhkanen kertoo Rita Corsinin mafiapomoisän etsivän häntä. Rautanen saa kuulla illasta sorrentolaisessa luksushotellissa ja lohduttomasta näystä kylpyhuoneen ammeen pohjalla. Tuhkanen vakuuttaa jälleen olevansa syytön naisystävänsä kuolemaan.

– Äkkilähtösi Välimeren maisemista lienee lisännyt epäilyksiä, Rautanen sanoo.

– Sinun on ehkä hämmäläisenä vaikea ymmärtää ratkaisua, mutta se oli tuolla hetkellä ainoa keino pysyä hengissä. Francescon mielestä olin vastuussa hänen tyttärensä hyvinvoinnista. Keski-suomalaisen maalaispojan sielu ei paina grammaakaan mafioson surun sekoittamassa päässä.

– Mafian takaa-ajamana pakenit sitten Suomeen ja päätit soittaa tutulle poliisille, Rautanen puuskahtaa ja siirtää kahvikuppinsa kuin varotoimenpiteenä sivummalle. – Oliko tämä tässä vai pyydätkö tällä kertaa suojelua italialaisia palkkamurhaajia vastaan?

– En itse asiassa tiedä. Ehkä haluan, että joku viranomaisen tietää tästä, jos jostain löytyy tunnistamattoman vainajan jäänteitä. Sinähän voit sitten tehdä katoamisilmoituksen,

kun ollaan oltu tekemisissä niin paljon, että ollaan melkein sukua.

Rautanen naurahtaa tahattomasti.

– Et sinä ole välttämättä pelkästään mafian listoilla, hän sanoo mietteliäänä. – Voisin yhdellä puhelinsoitolla selvittää, onko Italian poliisi etsintäkuuluttanut sinut. Jostain syystä en kuitenkaan tee niin. Olkoon se luottamuksen osoitus.

– Olen varautunut kaikkeen, Tuhkanen vastaa. – Siihenkin, että tempaisette selliin ja kiikutatte korvasta saapasmaahan. Saisit yhden sulan lisää hattuusi.

– Mitä tarkoitat?

– Antaudun tarvittaessa vain sinulle, Tuhkanen vastaa ja iskee silmää.

Voiko mafian kostoja paeta?

Ulkomailla asunut petosmies Petri Tuhkanen on tehnyt kohtalokkaan virheen, ja hänen on paettava Italiasta Suomeen. Jos kintereillä on mafia, onko järkevää turvautua poliisiin apuun?

Samaan aikaan pääkaupunkiseudulla katoaa oululainen perheenisä. Tapaus päätty keskusrikospoliisin tutkijoille, jotka alkavat epäillä, että katoaminen liittyy jollain tavalla kansainväliseen rikollisuuteen.

Vaikeamisen laki on Niko Rantsin palkitun Lainvartijat-sarjan neljäs osa, jossa keskusrikospoliisin tutkijat joutuvat jälleen ratkomaan monimutkaisia rikosvyyhtejä ennennäkemättömän paineen alla.

9789520468200

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-6820-0